

ПРОГРАМА
розвитку кафедри педагогіки факультету психології Київського
національного університету імені Тараса Шевченка
на 2020-2025 роки

Програма розвитку кафедри педагогіки факультету психології КНУ імені Тараса Шевченка (далі – Програма розвитку) створена у відповідності до Законів України «Про вищу освіту» (2014), «Про освіту»(2017), Статуту Київського національного університету імені Тараса Шевченка(2015) та з урахуванням сучасних тенденцій розвитку освітніх та інформаційних технологій в плануванні підходів до викладання та навчання.

Необхідність затвердження та реалізації Програми розвитку обумовлена:

- традиційно високим запитом українського суспільства на системне реформування освітньої галузі;
- підвищенням інституційної спроможності вищої освіти, забезпечення високого рівня професійних знань і компетентностей науково-педагогічних працівників;
- посиленням якості виконання науково-педагогічними працівниками посадових обов'язків на засадах result-based management;
- розширенням освітньої, наукової, міжнародної парадигм діяльності відповідно до існуючих тенденцій з трансформації кількісних показників освітніх послуг у якісні.

1. ПРОГНОЗ ТЕНДЕНЦІЙ, ЗМІН У РОЗВИТКУ КАФЕДРИ
ПЕДАГОГІКИ

Стратегія розвитку кафедри педагогіки базується на забезпеченні сталого зростання якості підготовки наукових кадрів, системного моніторингу та втілення кращих практик у сфері вищої освіти.

Сучасна педагогічна теорія і практика має базуватися як на чинних нормативно-правових актах у сфері освіти, так і на культурологічних та соціально-економічних перспективах розвитку освітнього простору в Україні і має носити прогностичний, випереджувальний характер з врахуванням сучасних викликів ринку праці до фахівців освітньої галузі, реалізації в освітній практиці інновацій та кращих педагогічних і управлінських технологій.

На сучасному етапі розвитку освіти в Україні кафедра педагогіки має послідовно орієнтуватись на актуальні концепції реформування вищої освіти, затверджені Міністерством освіти і науки України, виконання найважливіших завдань державної політики у сфері освіти, державної молодіжної політики в

освітній галузі, а також забезпечення навчання та виховання здобувачів вищої освіти з урахуванням міжнародних норм та стандартів.

Зміни у розвитку кафедри будуть адаптовані до сучасних викликів суспільства та визначатимуться підготовкою фахівців, здатних створювати інноваційні проекти та програми, реалізовувати їх, проявляючи здатність до аналітичної діяльності, трансформації теоретичних знань, продуктивного підходу до їх застосування у конкурентному середовищі.

Ключовий елемент забезпечення якісного освітнього процесу – комплексне провадження навчальної, навчально-методичної, виховної, наукової, науково-дослідницької роботи, розширення міжнародних зв'язків для вироблення у здобувачів вищої освіти, здобувачів ступеня доктора філософії загальних та фахових компетентностей, розвиток їх професійних здібностей.

Парадигмою освітньої діяльності кафедри має стати інноваційне навчання – орієнтоване на готовність особистості до швидких змін у суспільстві за рахунок здатності до творчості, різноманітних форм співпраці, відкритого типу сприймання.

Необхідним буде також забезпечення відповідального ставлення науково-педагогічних працівників кафедри до якості виконання своїх професійних обов'язків, підвищення рівня їх фахової компетентності, постійної самоосвіти та самовдосконалення.

2. КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ КАФЕДРИ ПЕДАГОГІКИ

На кафедрі педагогіки станом на 2020-2021н. р. працюють 13 науково-педагогічних працівників. У їх числі 3 доктори педагогічних наук (2-професори, 1 - доцент); 10 кандидатів педагогічних наук (1-професор, 8 доцентів (1доцент-сумісник), 1 асистент).

Концепція розвитку кафедри педагогіки покликана забезпечити реалізацію міждисциплінарного підходу у підготовці фахівців освітньої сфери; пріоритетні напрями наукових досліджень, результати аналізу сучасних підходів учених до місії ЗВО, зокрема класичних університетів, провідною функцією яких стає формування у здобувачів вищої освіти критичного мислення для усвідомлення ними відповідальності перед суспільством за якість виконання своїх професійних обов'язків.

Мета концепції – формування нової генерації фахівців, які володіють ключовими компетентностями, наскрізними вміннями, сучасними методиками викладання та здатні реалізовувати педагогіку партнерства в освітньому процесі.

Досягнення вказаної мети потребуватиме дотримання науково-педагогічними працівниками кафедри таких основних **принципів**:

- *академічної доброчесності* (сукупність етичних правил, яким мають слідувати учасники освітнього процесу для забезпечення довіри до результатів своєї навчальної, наукової діяльності);
- *гуманізму* (визнання цінності та гідності людини, її права на виявлення своїх здібностей тощо);
- *нормативності* (врахування в освітній діяльності позицій нормативно-правових документів);
- *оперативності* (швидке реагування кафедри на зміни у підготовці здобувачів вищої освіти та здобувачів ступеня доктора філософії, доктора наук);
- *комплексності* (взаємозалежності усіх напрямів роботи кафедри);
- *відповідальності* (усвідомлення суті та значення діяльності, спрямованої на якість підготовки здобувачів вищої освіти та здобувачів ступеня доктора філософії, доктора наук);
- *аналітики* (конструктивний аналіз досягнень);
- *гласності* (оприлюднення результатів роботи кафедри, її здобутків);
- *академічної мобільності* (збереження місця навчання, роботи тощо для тих, хто бере участь у програмах академічної мобільності).

2.1. Основні орієнтири

Основні орієнтири концепції розвитку кафедри, пов'язані з впровадженням комплексного підходу щодо підготовки педагогічних працівників до здійснення професійної діяльності, забезпечення їх фахового і наукового рівня.

Реалізація вказаного підходу потребуватиме від кафедри створення умов для безперервного професійного та особистісного розвитку педагогічних працівників нової генерації у відповідності з суспільним запитом на висококваліфікованих фахівців та глобальними технологічними змінами.

У своїй діяльності кафедра орієнтуватиметься на необхідність забезпечення безперервного професійного та особистісного розвитку педагогічних працівників, збільшення в освітніх програмах питомої ваги їх практичної підготовки згідно з Планом впровадження Концепції розвитку педагогічної освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 3 січня 2019 року № 7 та переліком завдань, визначених основними **нормативно-правовими актами:**

Конституцією України (1996); Законом України «Про вищу освіту» (2014); Законом України «Про освіту» (2017); Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015), Законом України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» (2012), Національною стратегією розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки; Концепцією розвитку педагогічної освіти (2018), Державними стандартами освіти; Статутом Київського національного університету імені Тараса Шевченка (2015); Стратегічним планом розвитку

Київського національного університету імені Тараса Шевченка на період 2018-2025 рр.; Положенням про факультет (інститут) Київського національного університету імені Тараса Шевченка(2014); Положенням про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (2018).

2.2. Обґрунтування концептуальної ідеї розвитку кафедри

Концептуальна ідея розвитку кафедри педагогіки факультету психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка полягає у підтримці оптимізації освітньої діяльності ЗВО у відповідності вимогам сучасних тенденцій розвитку кращих світових освітніх систем, у т.ч. європейських; у добросовісному виконанні її науково-педагогічними працівниками навчальної, навчально-методичної, виховної, науково-дослідницької функцій, веденням діяльності, спрямованої на втілення методів викладання на основі досліджень і розробок (використання індивідуальної та/або групової дослідницької, проектної, творчої роботи тощо).

Вона базується на необхідності розробки (оновлення) освітньо-наукових та освітньо-професійних програм з акцентуацією у їх змісті на практико-орієнтовану та науково-дослідницьку складові, як важливі та необхідні у підготовці компетентних, конкурентоспроможних фахівців.

3. ПРИЗНАЧЕННЯ, МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ КАФЕДРИ ПЕДАГОГІКИ

Призначення кафедри педагогіки полягатиме у впровадженні нових освітніх технологій навчання здобувачів вищої освіти та підготовки здобувачів ступеня доктора філософії; організації їх педагогічної практики, науково-дослідницьких пошуків, міжнародної співпраці, спрямованих на забезпечення високого рівня компетентності та конкурентоспроможності на існуючому ринку праці.

Метою розвитку кафедри педагогіки стане: використання набутого актуального досвіду освітньої та наукової роботи кафедри, модернізація змісту навчальної, навчально-методичної, науково-дослідницької роботи та міжнародної співпраці з ціллю забезпечення загальних і фахових компетентностей здобувачів вищої освіти та здобувачів ступеня доктора філософії, і, водночас, посилення авторитету педагогічної освіти і науки.

Основними завданнями розвитку кафедри є:

- комплексне ведення навчальної, навчально-методичної, виховної, науково-дослідницької роботи, діяльності зі встановлення міжнародних зв'язків;
- посилення здатності науково-педагогічних працівників кафедри займатись самоосвітою та самовдосконаленням, працювати з дотриманням принципів добросовісності;

- аналіз досягнень учених України і світу в сфері освіти та педагогічної науки з подальшою актуалізацією змісту лекційних курсів, навчальних та методичних видань;
- забезпечення профорієнтаційної роботи кафедри, спрямованої на добір абітурієнтів, бажаних присвятити себе педагогічній та науково-педагогічній діяльності.

4. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ КАФЕДРИ ПЕДАГОГІКИ

Орієнтуючись на основні позиції Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», Статут Університету, Стратегічний план розвитку Київського національного університету імені Тараса Шевченка на період 2020-2025 рр. виокремлюємо такі основні напрями розвитку кафедри педагогіки:

- забезпечення високої якості викладання навчальних дисциплін шляхом застосування нових технологій та інноваційних методів навчання;
- формування у здобувачів вищої освіти загальних та спеціальних (фахових) компетентностей для забезпечення їх конкурентоздатності та відповідності вимогам ринку праці;
- популяризація результатів науково-дослідницької роботи викладачів шляхом посилення їх публікаційної активності, оприлюднення досягнень у фахових науко-метричних виданнях, зокрема тих, що індексуються у науково-метричних базах Scopus та Web of Science;
- співробітництво між науково-педагогічними працівниками кафедри педагогіки та відповідними кафедрами інших ЗВО України і світу, зокрема країн Європейського Союзу, а також науково-дослідницькими структурами, державними установами, органами державної влади тощо;
- підготовки кадрового резерву кафедри з числа молодих викладачів та здобувачів ступеня доктора філософії, доктора наук.

5. ОСНОВНІ МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ КАФЕДРИ ПЕДАГОГІКИ

Забезпечення подальшого розвитку кафедри педагогіки протягом наступних п'яти років вимагає високого рівня організації навчальної, навчально-методичної, виховної (роботи кураторів), профорієнтаційної, наукової роботи кафедри, посилення її міжнародних зв'язків, підготовки науково-педагогічних працівників. Для цього буде приділено особливу увагу:

- співпраці науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти, здобувачів ступеня доктора філософії, доктора наук;
- налагоджуванню партнерських зв'язків з державними і недержавними ЗВО та інститутами громадянського суспільства;
- інтернаціоналізації процесу підготовки здобувачів вищої освіти та здобувачів ступеня доктора філософії;

- стажуванню науково-педагогічних працівників у країнах Європейського Союзу;
- посиленню впливу органів студентського самоврядування на організацію освітнього процесу та виховання молоді відповідно до вимог Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» та Статуту Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
- підвищенню публікаційної активності науково-педагогічних працівників, здобувачів ступеня доктора філософії, доктора наук та забезпечення високого рівня новизни і цитованості їх публікацій тощо.

5.1. Навчальна та навчально-методична робота

Навчальна та навчально-методична робота науково-педагогічних працівників кафедри буде здійснюватись шляхом:

- забезпечення високого рівня викладання у процесі підготовки магістрів та докторів філософії галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, ведення занять з обов'язкових та інших дисциплін, спецкурсів на факультетах, в Інститутах і навчально-наукових центрах КНУ імені Тараса Шевченка;
- дотримання у професійній діяльності академічної доброчесності;
- розробки, модернізації відповідно до стандартів вищої освіти та сучасних вимог ринку праці освітньо-професійних та освітньо-наукових програм, навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти та здобувачів ступеня доктора філософії;
- постійного вдосконалення робочих програм навчальних дисциплін;
- підготовки та видання навчальної, наукової, методичної літератури;
- забезпечення при необхідності навчання здобувачів вищої освіти за дистанційною формою з використанням сучасних ІТ-інструментів;
- підвищення якості організації та забезпечення педагогічної практики здобувачів вищої освіти та здобувачів ступеня доктора філософії у ЗВО, провідних науково-дослідницьких установах, МОН України;
- стажування та підвищення кваліфікації у провідних українських та зарубіжних ЗВО, науково-дослідницьких установах.

5.2. Виховна робота кафедри. Робота кураторів

Виховна робота кафедри, робота кураторів зі здобувачами вищої освіти включатиме:

- проведення виховних заходів, спрямованих на формування суспільної активності, патріотизму, доброчесності, культури поведінки, розвиток духовного, професійного рівня тощо;
- виявлення і формування лідерських якостей;
- допомогу студентам в організації наукової і творчої діяльності, участі у конкурсах наукових робіт, олімпіадах та наукових конференціях;

- сприяння у встановленні контактів із зарубіжними студентами для співпраці з ними;
- орієнтування на усвідомлення значущості підвищення академічної мобільності у процесі здобуття освіти.

5.3. Профорієнтаційна робота

Профорієнтаційна робота кафедри буде ґрунтуватись на:

- популяризації магістерських програм галузі знань 01 Освіта/Педагогіка;
- участі співробітників у рекламних заходах/кампаніях щодо мотивованого вибору абітурієнтами майбутньої професії;
- постійній актуалізації рекламної інформації;
- сприянні працевлаштуванню випускників шляхом якісного підбору та розширення баз практики, співпраці з представниками центрів зайнятості;
- підтримці ефективного зв'язку з випускниками для поширення інформації про кафедру, факультет і університет;
- розміщенні актуальної інформації про діяльність кафедри у популярних соціальних мережах, на веб сайті факультету, кафедральній сторінці;
- організації співпраці з роботодавцями тощо.

5.4. Наукова робота кафедри.

Міжнародні наукові зв'язки кафедри

Наукова робота науково-педагогічних працівників кафедри базуватиметься на:

- підготовці наукових кадрів (докторів наук) з числа науково-педагогічних працівників кафедри;
- виконанні науково-дослідницьких робіт з перспективних в освітній галузі напрямів та з урахуванням потреб суспільства;
- участі у вітчизняних та зарубіжних конкурсах наукових проєктів;
- участі в атестації наукових кадрів у якості офіційних опонентів, експертів, рецензентів;
- науковому керівництві магістерськими роботами, дисертаційними дослідженнями здобувачів ступеня доктора філософії з врахуванням при цьому міждисциплінарності наукових досліджень;
- дослідженнях розвитку освіти і педагогічної думки в Україні та за її межами з відповідним аналізом та оприлюдненням результатів у фахових наукових виданнях, зокрема у «Віснику КНУ імені Тараса Шевченка. Педагогіка», а також виданнях, проіндексованих у науко метричних базах Web of Science або Scopus;
- організації конференцій з міжнародною участю з питань якісного забезпечення підготовки фахівців освітньої сфери у ЗВО України та близького і далекого зарубіжжя;

Міжнародні наукові зв'язки кафедри полягатимуть у:

- налагодженні співпраці в рамках виконання спільних наукових досліджень з науковцями інших країн;
- залученні молодих учених, у їх числі й здобувачів ступеня доктора філософії, до участі у грантових програмах і міжнародних конкурсах наукових робіт;
- публікації результатів наукових досліджень у наукометричних фахових виданнях країн Європи та світу.

5.5. Підготовка науково-педагогічних працівників

зосереджуватиметься на:

- посиленні кадрового потенціалу кафедри шляхом добору науково-педагогічних працівників, перед усім, з числа випускників факультету психології та Університету;
- формуванні у здобувачів вищої освіти та здобувачів ступеня доктора філософії, які бажають працювати у якості викладачів, спроможності забезпечувати високу якість виконання посадових обов'язків, дотримуватися норм педагогічної етики, займатися самовдосконаленням;
- заохоченні до участі у міжнародних наукових проектах;
- залученні до участі у заходах з підвищення кваліфікації, обміну досвідом, закордонних стажуваннях, популяризації наукових досягнень в Україні та за її межами.

5.6. Перспективний план навчальних і наукових публікацій включатиме:

- підготовку і видання науково-педагогічними працівниками кафедри впродовж 2020-2025 рр. відповідно до курсів читаних дисциплін підручників, навчальних посібників, хрестоматій, словників, довідкових видань тощо;
- оновлення змісту використовуваних здобувачами вищої освіти навчальних видань, авторами чи укладачами яких є науково-педагогічні працівники кафедри (підручники «Педагогіка», «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача»; навчальні посібники «Професійно-педагогічна компетентність викладача», «Методика та організація наукових досліджень студентів у ЗВО», «Навчально-методичний посібник з асистентської педагогічної практики аспірантів/ад'юнктів», «Методика викладання у вищій школі» тощо);
- підготовку та видання монографій, збірників наукових праць, публікування наукових статей в українських та зарубіжних фахових наукометричних виданнях, зокрема проіндексованих у Web of Science або Scopus.

6. ОСНОВНІ УМОВИ УСПІШНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Основними умовами успішної реалізації програми є *постійне* підвищення науково-педагогічними працівниками кафедри педагогіки свого

професійного рівня шляхом самоосвіти, самовдосконалення, вивчення та застосування досвіду педагогів інших країн у досягненні кращих показників результативності надання освітніх послуг, зокрема через участь у міжнародних програмах, майстер-класах, наукових семінарах тощо.

Важливе значення має налагодження конструктивної та послідовної співпраці кафедри педагогіки з іншими структурними підрозділами КНУ імені Тараса Шевченка, державними установами та інститутами громадянського суспільства, а також підтримка діяльності кафедри щодо підготовки наукових кадрів та реалізації педагогіки партнерства в освітньому процесі з боку керівництва факультету психології.

Професор кафедри педагогіки,
доктор педагогічних наук, професор А.А.Марушкевич

ПРОГРАМА розвитку кафедри педагогіки факультету психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка кандидата на посаду завідувача кафедри Марушкевич Алли Адамівни

Програму обговорено і прийнято за основу рішенням кафедри педагогіки (витяг із протоколу засідання кафедри № 3 від 7 жовтня 2020 року).